

HKMO ANKARA ŞUBESİ

2B ARAZİLERİ ve ORMAN ARAZİLERİNİN SATIŞI

Ormanlarımız
satılıyor

Ormanlarımız
satılıyor

BURAK KUKUL
21 ŞUBAT 2009
KASTAMONU

SUNUM PLANI

- Orman - İnsan İlişkisi
- 2B Nedir ?
- Yasal Süreç
- 2B İle İlgili Yeni Çıkan Yasa Nedir ?
- 2B İle İlgili Yeni Çıkan Yasanın Çelişkili Yanları Nelerdir ?
- 2B Yasası İle İlgili Anayasa Mahkemesi Kararları ve İptal Gerekçelerinden Örnekler
- Sonuç ve Öneriler

Orman - İnsan İlişkisi

- Ormanlar insan yaşamının olmazsa olmazı olan, su ve oksijenin ana unsurudur.
- Ormanlar erozyonu önler, rüzgarın hızını azaltır, toprağı kökleri ile tutarak yağışların ve akarsuların toprağı taşımasını önler.
- Ormanlar havayı temizler.
- Ormanlar ortam sıcaklıklarını ılımanlaştırarak, yağışların oluşmasını sağlar.
- Ormanlar sadece insanlığın değil içinde yaşayan flora ve faunası (bitki ve hayvan varlığı) ile birlikte tüm canlıların ortak yaşam alanıdır.
- Orman, kaynak değil, korunması ve geliştirilmesi gereken doğal bir varlıktır.
- Ormanlar, yaşanabilir bir dünya isteyenlerin, geçmişten devraldığı ve gelecek kuşaklara devretmesi gereken bir mirastır.
- Ormanları korumak insanlığın temel görevidir.

Sayılarla Ormanlarımız

TÜRKİYE ORMAN HARİTASI

Sayılarla Ormanlarımız

- Türkiye'nin **% 26**'sı Orman.
- 1985 yılından günümüze **234482** hektar orman alanı yanmış.
- Yanan orman alanlarından sadece **%17**'si ağaçlandırılarak geri kazanılmış.
- Ormanların **% 76**'sında orman kadastroyu yapılmış.
- Orman kadastroyu yapılan yerlerin **% 27**'si tapuya tescil edilebilmiş.

2B Nedir ?

- **2B** , 6831 Sayılı Orman Kanunu'nun 2.Maddesi B Bendi için kullanılan bir kısaltmadır.

"31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş yerlerden; tarla, bağ bahçe, meyvelik, zeytinlik, fındıklık, fıstıklık (antep fıstığı, çam fıstığı) gibi çeşitli tarım alanları veya otlak, kışlak, yaylak gibi hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler ile şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerleşim alanları orman sınırları dışına çıkarılır."

2B

Sayılarla 2B Arazileri

- Ormanların **%2.3**'ü **2B** alanı. (473.419 hektar)
- 2B alanlarının;
  - sadece **%~5**'i yapılaşmış durumda.
  - **%~0.5**'i seracılıkta kullanılmakta.
  - **%~1.5**'si narenciye bahçesi.
  - **%~23.5**'ine zeytin ve fındık ekili.
  - **%~62**'si ekili alan.
  - **%~7.5**'i otlak.

Sayılarla 2B Arazileri

- 7.5 milyon orman köylüsü var. (20293 orman köyü)
- 1980'den beri 2B arazileri **orman köylülerini kalkındırmak amacıyla sadece orman köylüsüne** satılmış.
- Bu güne kadar **6701** hektar 2B alanı satılmış. (49 milyon tl)

(Not : Yukarıda bahsedilen satış tutarı ve alanları dikkate alındığında elde edilen birim fiyattan tüm 2B alanları satılsa bile gelirin sadece 2,1 milyar dolar olacağı anlaşılıyor.)

Sayılarla 2B Arazileri

2B SAHALARININ İLLERE GÖRE DAĞILIMI

İli	2B Sahası (m ²)	İli	2B Sahası (m ²)	İli	2B Sahası (m ²)	İli	2B Sahası (m ²)
ADANA	12357	ÇANKIRI	4516	KIRŞEHİR	254	TEKİRDAĞ	2991
ADAPAZARI	29643	ÇORUM	181	KOCAELİ	5338	TOKAT	3558
ADIYAMAN	1860	DENİZLİ	4265	KONYA	4895	TRABZON	1005
AFYON	10673	DİYARBAKIR	135	KÜTAHYA	5152	TUNCELİ	28
AMASYA	3602	EDİRNE	4122	KAYSERİ	29	UŞAK	2769
ANKARA	31706	ELAZIĞ	450	MALATYA	2645	YALOVA	1768
ANTALYA	45548	ESKİŞEHİR	9456	MANİSA	6848	YOZGAT	1412
ARTVİN	41	GAZİANTEP	9960	MUĞLA	29138	ZONGULDAK	10910
AYDIN	5135	GİRESUN	50	MUŞ	2		
AKSARAY	512	GÜMÜŞHANE	12	MERSİN	39287		
BALIKESİR	34887	HATAY	3856	NİĞDE	204		
BARTIN	1014	ISPARTA	3174	NEVŞEHİR	18		
BİLECİK	1561	İSTANBUL	18233	ORDU	956		
BİNGÖL	35	İZMİR	14772	OSMANİYE	1552		
BİTLİS	1825	KAHRAMANMARAŞ	5737	RİZE	14		
BOLU	16095	KARABÜK	2620	SAMSUN	15290		
BURDUR	8363	KARAMAN	826	SİNOP	1760		
BURSA	14534	KASTAMONU	2131	SİVAS	50		
BAYBURT	6	KIRIKKALE	12706	SİİRT	35		
ÇANAkkALE	4105	KIRKLARELİ	14757	Ş.URFA	50		

2B Nedir ?

2B Nedir ?

2B Nedir ?

Yasal Süreç

- Ülkemizde Orman alanlarının korunması ve geliştirilmesi yönündeki ilk adım 1937'de kabul edilen 3116 sayılı Orman Yasası ile atılmıştır.
- Daha sonra 1956'da 6831 sayılı Orman Yasası Çıkarılmıştır.
- 2B alanları ile ilgili ilk düzenleme ise, 1961 Anayasa'sında yapılmış, buna paralel olarak Orman Kanunu'nda ilk yasal düzenleme 1973 yılında olmuş, 1744 Sayılı Kanun çıkarılmıştır.
- Bu kanunla, 15.10.1961 tarihinden önce orman niteliğini kaybetmiş alanların orman sınırları dışına çıkartılması hükmü getirilmiştir.

Yasal Süreç

- 1982 Anayasasının 169'uncu maddesinde Orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen aksine tarım alanlarına dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler ile **31.12.1981** tarihinden önce bilim ve fen bakımından Orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler, şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerlerin Orman sınırları dışına çıkarılabileceğine dair hüküm bulunması sebebiyle; 6831 Sayılı Orman Kanununun 2 inci maddesinde 2896 Sayılı Yasa ile değişiklik yapılarak, yukarıdaki şartları taşıyan yerlerin orman sınırları dışına çıkarılabileceğine dair hüküm getirilmiştir. **Böylece 2/B uygulamasına başlanılmıştır.**

Yasal Süreç

- Orman köylüsünün korunmasını emreden Anayasamızın 170 inci maddesinde “ilim ve fen bakımından orman olarak muhafazasında yarar görülmeyen yerlerin tespiti ve orman sınırları dışına çıkartılması; Orman içindeki köyler halkının kısmen veya tamamen bu yerlere yerleştirilmesi için Devlet eliyle anılan yerlerin ihya edilerek bu halkın yararlanmasına tahsisinin kanunla düzenlenmesine” dair hüküm bulunması nedeniyle 6831 sayılı Kanununun 2 inci maddesinde 2896 sayılı yasa ile değişiklik yapılarak yukarıdaki şartları taşıyan yerlerin orman sınırları dışına çıkarılabileceğine dair hüküm getirilmiştir. Böylece **2/A** uygulamasına başlanmıştır.

Yasal Süreç

- Anayasamızın 169 ve 170 inci maddelerinde ifade edilen amir hükümlerin kanunla düzenleneceğinin belirtilmesi üzerine 2924 sayılı “Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Kanun” adı altında 20.10.1983 tarihinde yürürlüğe girmiştir.
- 30.10.1995 tarihinde 4127 Sayılı Kanun çıkartılmış,bu yasa ile 2924 Sayılı Kanunda yapılan değişlikle “Orman Köylüsü” tanımı getirilmiştir.
- 29.06.2001 tarihli 4706 sayılı Kanun çıkartılarak yürürlüğe konmuştur. Bu Yasanın yürürlüğe girmesinden sonra 2/B sahalarının satışıyla ilgili her türlü tasarruf yetkisi Maliye Bakanlığı'na geçmiştir.

Yasal Süreç

- 4706 Sayılı Yasa ile getirilen düzenlemede “6831 Sayılı Kanunun değişik 2/B maddesi gereğince Hazine adına *Orman Sınırları dışına çıkarılan yerlerin Maliye Bakanlığı uhdesine geçtiği*, bu yerlerin satış işlemlerinin yapılabilmesi için yapılacak *öncelikli kadastronun Maliye Bakanlığı’nca yaptırılacağı*, *imar uygulama ve mevzuatındaki kısıtlamalara tabi olmayacağı*, bu yerlerin Harçlar Kanunundaki harca tabi değerinden az olmamak üzere rayiç bedeli üzerinden köylerde, varsa öncelikle kullanıcısı Orman köylüsüne, Belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde ise kullanıcılarına doğrudan satılabileceği gibi aynı amaçla ilgili Belediyelere ve Arsa Ofisi Genel Müdürlüğüne devredilebileceğine dair hükümler yer almakta idi.
- Ancak, Kanunun 18.07.2001 tarihinde yürürlüğe girmesini müteakip, Anayasa Mahkemesi tarafından verilen 14.09.2001 tarihli kararla öncelikle Yürürlüğünün Durdurulmasına karar verilmiş, yine Mahkemenin 23.01.2002 tarihli kararıyla da uygulama tamamen iptal edilmiştir.

2B İle İlgili Yeni Çıkan Yasa Nedir ?

- 5831 sayılı “Tapu Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun” 15.01.2009 tarihinde TBMM’de kabul edilip, 26.01.2009 tarihinde Cumhurbaşkanı tarafından onaylandı.
- Bu kanunla , 6831 sayılı Orman Yasası ve 3402 sayılı Kadastro Yasasında bazı değişiklikler yapıldı.
- 5831 sayılı kanunda; “Orman kadastro komisyonunca Hazine adına orman sınırları dışına çıkarılan yerler , fiili kullanım durumları dikkate alınmak ve varsa üzerindeki muhdesatın kime veya kimlere ait olduğu ve kim veya kimler tarafından ne zamandan beri kullanıldığı kadastro tutanağının beyanlar hanesinde gösterilmek suretiyle, bu kanunun 11.maddesinde belirtilen askı ilanı hariç diğer ilanlar yapılmaksızın öncelikle kadastro yapılarak Hazine adına tescil edilir” denmektedir.

2B İle İlgili Yeni Çıkan Yasa Nedir ?

- Ayrıca; Hazine adına orman sınırları dışına çıkarılan yerler, daha öncesi tescil olmuş olduğuna bakılmaksızın Maliye Bakanlığı'nın talebi üzerine, Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü'nce fiili kullanım durumları dikkate alınmak suretiyle ifraz ve/veya tevhit de yapılabilir. Bu işlemler sırasında, orman ve kadastro haritalarında tespit edilen fenni hatalar, yukarıdaki üçüncü fıkrada belirtilen usul ve esaslara göre düzeltilir.
- Bu madde kapsamındaki kadastro, ifraz ve tescil işlemleri, 3194 sayılı İmar Kanunu ile 03.07.2005 tarihli ve 5403 sayılı Toprak Korumu ve Arazi Kullanımı Kanunundaki kısıtlamalara tabi olmaksızın yapılır... maddeleri getirilmiştir.

2B İle İlgili Yeni Çıkan Yasanın Çelişkili Yanları Nelerdir ?

• **Çıkarılan 5831 sayılı yasa ile bir sonraki adımın satış olacağı görülmektedir.**

- 5403 sayılı Toprak Koruma ve Arazi Kullanımı Yasası'nda tarif edilen :
Mutlak tarım arazileri 2 hektar,
Dikili tarım arazilerinde 0.5 hektar,
Örtü altı tarımı yapılan arazilerde 0.3 hektar,
Marjinal tarım arazilerinde 2 hektardan küçük olamayacağı,
tarım arazilerinin bu büyüklüklerin altında ifraz edilemeyeceği, bölünemeyeceği kurallarına uyulmayacağı için sorunlar yaşanacaktır.
- 3194 sayılı İmar Kanunu ve yönetmelikleri gereği "belediye sınırları içinde veya dışındaki tüm araziler , yürürlükte bulunan her ölçekte imar planı kararlarına aykırı kullanılamazlar ve tasarruf edilemez" kuralına aykırı hareket edilip satılması durumu ortaya çıkacaktır. Ayrıca yol, park alanı gibi kamu hizmetlerine tahsis edilmesi gereken alanlar olamayacaktır.

2B Yasası İle İlgili Anayasa Mahkemesi Kararları ve İptal Gerekçelerinden Örnekler

- Anayasa Mahkemesi Kararı (10.03.1966 tarihinde) : “ ormanlar ulusal bir zenginliktir. Bunların çeşitli yönlerden yurdumuz için taşıdıkları büyük önem meydandadır. Ormanların sağladıkları birçok faydalar arasında erozyonu da önledikleri ve bu yüzden tarıma elverişli yurt topraklarınının yok olmasına engel oldukları gözönünde tutulursa, ülkenin geleceği ve hatta varlığı ile ilgili bir servet oldukları söylenebilir. Şu halde ormanları korumak, yetiştirmek ve genişletmek, ihmali caiz olamayan bir Devlet ödevidir...”
- Anayasa Mahkemesi Kararı (14.03.1989 tarihinde) : “... **ne olursa olsun orman olarak sınırlandırılmış bir yer, artık ormandır ...**”
- Anayasa Mahkemesi Kararı (01.06.1988-30.03.1993-29.09.1995-23.01.2002 tarihlerinde): “ ... **yasa koyucunun, bu alanların (2B lerin) kullanıcılarına veya başkalarına, hatta orman içi köyler halkına satılmasını veya bu amaçla devredilmesini sağlayacak bir düzenleme yapması olanaklı değildir ...**”

2B Yasası İle İlgili Anayasa Mahkemesi Kararları ve İptal Gerekçelerinden Örnekler

- T.C.10.Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet SEZER' in Veto Kararı (18.04.2003 tarihinde):
1990 yıllarda yapılan orman sınırları dışına çıkarılmış yerlerin hak sahibi orman köylülerine satılması uygulamalarının yoksul orman köylülerinden çok, ilgili **yörelerdeki çıkarıcılara yaradığı, aynı uygulamaların orman idareleri ile yöre halkı arasında yeni ve yoğun anlaşmazlıklara yol açtığı, bu gibi yerlerin, kaçak yapılaşmaya konu olduğu, bir kısmında mini kentler kurulduğu, çeşitli çıkar gruplarının yasa dışı kazanç sağlama yolu durumunda geldiği bilinmektedir.**

Orman sınırları dışına çıkarılmış yerlerin, kullanıcılarına öncelik verilerek de olsa satışının yapılabilecek olması, **orman yağmasını artıracak**, yağmalanan bu taşınmazlardaki kaçak yapılar için yeni **imar affı** umudu doğuracaktır.

2B Yasası İle İlgili Anayasa Mahkemesi Kararları ve İptal Gerekçelerinden Örnekler

- T.C.10.Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet SEZER' in Veto Kararı (18.04.2003 tarihinde):

Orman sınırları dışına çıkarılmış yerlerin, üçüncü kişi ve kurumlara, bu bağlamda **yerli ya da yabancı sermayeye satışı** dışında "devri, tahsisi, terki, kiraya verilmesi, üzerinde sınırlı aynı hak tesisine de olanak sağlamaktadır.

Belirtilen alanların satış dışında devir ve terk gibi yollarla elden çıkarılabilmesi, incelenen Yasa'nın kabul edilmiş gerekçesiyle ve Devlet'e gelir sağlama amacıyla da bağdaşmamaktadır.

Ülkemizde doğal yollardan bir yerin orman niteliğini yitirmesine rastlanmamıştır. Dolayısıyla, bir yerin orman niteliğini yitirmesi, insan eliyle kasten ormanların tahrip edilmesi ve bu alanların bu kişilerce işgali biçiminde gerçekleşmektedir.

2B Yasası İle İlgili Anayasa Mahkemesi Kararları ve İptal Gerekçelerinden Örnekler

- T.C.10.Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet SEZER' in Veto Kararı (18.04.2003 tarihinde):

Bu tür davranışlar, 6831 sayılı Orman Yasası'na göre suç oluşturan eylemlerdir. Yapılan yeni düzenlemeyle, orman niteliğini 31.12.1981 gününden önce yitirmiş alanların, bu duruma kasıtlı eylemleriyle neden olan kişilere satılması yolunun açılması, işgalcilerin bu yerlerin yasal sahibi olabilme olanak tanınması hukuk devleti ve adalet ilkesiyle bağdaştırılamaz.

Suç işleyerek ormandan yer elde etmiş kişi ya da kurumların bu yolla ödüllendirilmesi, ormana zarar vermeyen, yasalara ve Anayasa'ya saygılı yurttaşların Devlet'e, hukuka ve yasalara güvenini sarsacaktır.

Ormanlık alanların tahribine ve orman varlığının sona erdirilmesine yönelik eylemlere anayasal dayanak kazandırılması, işgale ve orman tahrip ve yağmasına süreklilik kazandıracaktır.

2B Yasası İle İlgili Anayasa Mahkemesi Kararları ve İptal Gerekçelerinden Örnekler

- T.C.10.Cumhurbaşkanı Ahmet Necdet SEZER' in Veto Kararı (18.04.2003 tarihinde):
Hukuksal statü olarak orman alanı dışına çıkarılan yerlere sahip olanların ya da bu alanlara kurulacak konut ve sınai tesislerin, **bu alanlara bitişik ormanlara verebilecekleri zararın nasıl önlenebileceği ise, ayrı bir sorun olarak önemini korumaktadır.**

Sonuç ve Öneriler

- Anayasa mahkemesi ve Yargıtay'a kararlarında da görüldüğü gibi, ağaçlar herhangi bir nedenle yok olsa bile zemin orman olarak kalmalıdır.
- Orman alanlarının orman rejimi ve sınırları dışına çıkarılma işlemlerine olanak veren tüm yasal düzenlemeler öncelikle mevzuattan çıkarılmalıdır.
- Orman kadastro su ivedilikle bitirilerek, tapuda tescil işlemleri tamamlanmalı ve orman bilgi sistemi kurulmalıdır.
- 6831 sayılı Orman Kanunu'nun 2.Maddesi A bendinin ve 2924 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Kanunu'nun gerektiği gibi uygulanması gereklidir.

Sonuç ve Öneriler

- 2B arazileriyle ilgili yasal düzenlemelerin, orman yağmasını artıracığı ve imar affı beklentilerini yükselteceği için derhal durdurulması gereklidir.
- Mevcut anayasal sistemimiz, Anayasa Mahkememizin bu konudaki tekrarlı kararları ve 10. Cumhurbaşkanımızın iadesindeki gerekçeler, göz önüne alındığında;
  - Anayasamızın 170. maddesinde değişiklik yapılmadan 2B arazilerinin orman köylüsüne dahi satılması mümkün değildir.
  - Orman köylüsüne mülkiyet devri olmadan yalnız yararlanma tahsis yapılabilir.
- Daha önce 2B arazisi olarak tespit edilen kimi yerlerin kendiliğinden ormana dönüştüğü görüldüğünden ; bu arazilerin orman, ziraat, harita ve kadastro mühendislerinin ortak çalışmalarıyla tekrar incelenmesi ve tekrar ormana kazandırılması gerekir.
- Yapılan teknik hesaplamalara göre 2B arazilerinin satışından elde edilecek gelir beklendiğinden çok daha az olacaktır.